

Program

Velkomst

v. Knud Erich Thonke, formand for Øvre Suså Vandløbslaug

Genfremsættelsen af vandplaner

- Historisk gennemgang af forløb
- Nye vandplaner – nye muligheder for indsigtelse

v. Erik Blegmand Erhvervspolitisk afdeling, Gefion

Kaffepause

Introduktion af "DV-Vandløbstjek"

v. Heine Thorson, Landinspektørfirmaet LE34

Bredejernens kontrol af at Vandløbsregulativerne overholdes

v. Erik Blegmand Erhvervspolitisk afdeling, Gefion

Ordet er frit, hvad skal vi, hvad bør vi gøre for at sikre vores vandløb?

Nye Vandplaner – hvad nu?

Torsdag den 30. maj 2013
Erik Blegmand, Gefion

Hvad er en vandplan

En vandplan opstiller mål for, hvordan miljøtilstanden skal være i et områdes søer, vandløb, kystvande og grundvand. Vandplanen beskriver også, hvilken indsats og hvilke virkemidler der skal til for at sikre et godt vandmiljø i området.

- 23 vandplaner er tilsammen en plan for, hvordan man vil forbedre det danske vandmiljø. De skal sikre renere vand i Danmark.

Hvad er en vandplan

Målet med vandplanerne er at opnå:

Bedre tilstand i

- vandløb ved at forbedre de fysiske forhold.
- fjorde og ved kyster ved at reducere udledning af kvælstof.
- søerne ved at reducere udledningen af fosfor.
- vandløb og søer ved at reducere forurening fra fx ukloakerede ejendomme og renseanlæg.
- Mere vand i vandløb ved at sikre, at vandindvindinger ikke dræner naturen for vand.

Det historiske forløb

Vandplanernes tidslinje

- **2000** EU vedtager, at alle lande skal have forbedret vandkvalitet. (vandrammedirektivet)
- **2004** Direktivet indføres i Danmark via miljømålsloven, hvorefter staten skal udarbejde vandplaner med indsatsprogrammer.
- **2007** Udarbejdelsen af vandplanerne indledes med en idéfase. Der udarbejdes en basisanalyse, der opsamler viden om vandområdernes tilstand og en første vurdering af behovet for en indsats.
- **2010** Forhøring hos myndigheder i tre måneder frem til marts.

Grøn Vækst aftalen

- Politisk aftale mellem regeringen (Venstre og konservative) og DF
- Indgået den 16. juni 2009
- Grøn Vækst 2.0 i april 2010
- Grøn Vækst har stor sammenhæng med vand- og Natura 2000-planerne
- Landbrug & Fødevarer er Ikke en del af aftalen!!

Grøn Vækst og vandmiljø

Reduceret udledning til vandmiljøet med 19.000 tons N og 210 tons P og forbedring af fysiske forhold på 7300 km vandløb

Virkemidler:

- Grøn omlægning af 10.000 tons omsættelige kvælstofkvoter.
- 10 m randzoner langs alle vandløb og søer, i alt 50.000 ha.
- 10.000 ha vådområder og 3.000 ha ådale
- 140.000 ha yderligere efterafgrøder og afvikling af regel om at udlægning af efterafgrøder kan erstatte vintergrønne marker
- Forbud mod visse former for jordbearbejdning i efteråret
- Forbud mod pløjning af fodergræsmarker i visse perioder
- Vandløbsrestaurering og -genopretning, fjernelse af spærringer samt reduceret vandløbsvedligeholdelse i udvalgte vandløb

Vandplanernes tidslinje

- **2010** Offentlig høring i seks måneder frem til 6. april 2011.
- **2010** 4.000 høringssvar + massiv kritik
- **2011** Supplerende lynhøring på 5 dage. Vandplaner offentliggøres.
- **2012** Kommunale handleplaner 8 ugers høringsfase, MEN
- **2012** Gefion og L&F indsender klager over vandplaner til Miljø- og Naturklagenævnet
 - L&F stævner staten, minimalstævninger
- **2012** Supplerende høring erklæres for kort.

> **Nyheder fra Natur- og
Miljøklagenævnet**

Nyheder fra NMKN 2011

Nyheder fra NKN 2010-2004

Natur- og Miljøklagenævnet ophæver vedtagelsen af de statslige vandplaner

06.12.2012

Natur- og Miljøklagenævnet offentliggør her afgørelserne i de 7 klagesager, som er behandlet på nævnets møde 3. december 2012.

Klagerne er fra fem lodsejere, samt Danmarks Naturfredningsforening og Det Økologiske Råd.

De 7 klager indeholder flere principielle problemstillinger i relation til vedtagelsen af de 23 statslige vandplaner.

Afgørelserne er opbygget efter nævnets almindelige skabelon. Afgørelserne indeholder:

1. Forsiden (kort om afgørelsens resultat)
2. Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet
3. Naturstyrelsens oplysninger
4. Supplerende indlæg
5. Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Afgørelserne kan læses her

NMK-400-00054 Gefion på vegne af lodsejer

NMK-400-00063, NMK-400-00067 og NMK-400-00069
advokat Håkun Djurhuus på vegne af tre lodsejere samt
delafgørelse om habilitet

NMK-400-00068 Det Økologiske Råd

NMK-400-00070 Gefion på vegne af lodsejer

NMK-400-00110 Danmarks Naturfredningsforening

**ABONNÉR PÅ NYT
FRA NATUR- OG
MILJØKLAGENÆVNET**

Klik **her** for at abonnere på nyt
fra Natur- og
Miljøklagenævnet.

Landbrugsavisen.dk

Torsdag 20. december 2012 09:30

Annonce

**BESTIL BRÆNDSTOF
SOM DET PASSER DIG...**

Si os det
Uno X

Efter underkendelse af vandplaner: Miljøminister Ida Auken kalder det problematisk, at Natur- og Miljøklagenævnet kan desavouere Folketinget.

Miljøminister Ida Auken (SF) vil ifølge Altinget.dk rejse en debat om, hvilke beføjelser Natur- og Miljøklagenævnet fremover skal have.

Det sker efter at Natur- og Miljøklagenævnet har underkendt statens 23 vandplaner.

»Jeg vil gerne have en diskussion af, om vi synes, at der skal sidde et nævn og afgøre, om det, vi politikere beslutter, er godt nok eller ej,« sagde hun ifølge Altinget på et samråd onsdag.

Miljøministeren mener, det bør overvejes, om det er rimeligt, at man på den måde har »en instans over Folketinget«, og betegner det ifølge Altinget selv som »problematisk.«

Det er ikke første gang, at Ida Auken overvejer at ændre på Natur- og Miljøklagenævnets beføjelser. I februar i år fremsatte hun et lovforslag, som ville begrænse nævnets indflydelse på vandplanerne.

Lovforslaget blev dog trukket tilbage efter få timer efter kraftig kritik fra blandt andet landbruget.

Foto:

**Miljøminister Ida Auken vil
begrænse Natur- og
Miljøklagenævnets magt.**

Printet fra www.landbrugsavisen.dk 20. december 2012.

Ophavsretten tilhører LandbrugsAvisen. Informationerne må alene anvendes til egen, ikke-kommerciel brug.

Artiklen findes på adressen: www.landbrugsavisen.dk/Nyheder/Netnyheder/2012/12/20/Aukenvilstaekkenaevn.htm

Vandplanernes tidslinje

- **2012** Supplerende høring erklæres for kort
- **2013** Kammeradvokaten tager til genmæle pga. NKM-afgørelsen i forhold til L&F stævning (+minimalstævningerne) - vandplaner erklæres endegyldig for ugyldige
- **2013** Vandplanerne i ny høring
 - Forteknisk høring i kommunerne til 27. maj, 13 dage!
 - Juni -6. måneder offentlig høring frem til december
 - 2014 vedtagelse af vandplaner
 - 2014 Kommunale handleplaner (8. ugers høring)
 - 2015 Indsatser i vandplaner gennemføres
- **2015** 2. generations vandplaner i ny høring

Politisk proces i kommunerne

- 2014: Kommunale handleplaner
 - 8 ugers offentlig høring
 - Skal vedtages politisk senest 1 år efter vandplanens offentliggørelse
- Kommunale projekter
 - kommunerne skal sætte handling bag planerne
- Ændringer af regulativer:
 - Ålavets muligheder for politisk indflydelse
 - Offentlig høring
 - (kommunernes hjemmesider!)
 - Klagemulighed

Nye vandplaner-ændringer!

- Hvor er der sket ændringer?
- Hjælper det at afgive høringssvar?
- Hvilke punkter bør vi give høringssvar på?
- Hvordan skriver man høringssvar?
- Hvem bør skrive høringssvar?

Nye vandplaner-ændringer!

Indhold i vandplanerne:

- 1.1 Hovedvandopland Smålandsfarvandet
- 1.2 Miljømål for vandløb, søer, kystvande, grundvand
- 1.3 Indsatsprogram og prioriteringer inkl. anvendte undtagelser
- 1.4 Retningslinjer

Vandplan Smålandsfarvandet 361 sider

Nye vandplaner-ændringer

Km vandløb med miljømål – Smålandsfarvandet

Vandløbstype	Vandplan 2011 udkast	Vandplan 2011 vedtaget (ugyldige)	Ny vandplan 2013
Normale	1.400	-452	10
Blødbund	1.069	-822	-1
Modificeret	211	-102	1
Kunstige	186	-151	-18
I alt	2.866	-1.527	-8

Det vil sige 1.339 km er nu omfattet af vandplanen

Nye vandplaner-ændringer

Km vandløb med indsatser – Smålandsfarvandet

Vandløbs-indsats	Vandplan 2011 udkast	Vandplan 2011 vedtaget (ugyldige)	Ny vandplan 2013
Ændret vandløbs-vedligeholdelse	280	-194	-1
Vandløbs-restaurering	202	-187	-2
Genåbning af rørlagte vandløb	60	-40	-2
I alt	542	-421	-5
Fjernelse af faunaspærring (stk.)	115	-98	1

Det vil sige 121 km er nu omfattet af vandplanen
Og 17 faunaspærringer

Vælg indhold i kort

Søg

Værktøjer

Indstillinger

-Vælg et område - ingen

Baggrundskort

Ortofoto

Adm. grænser

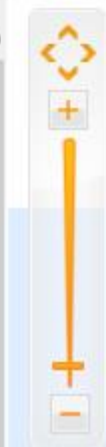
Adm. grænser -
historiskVP13 Udkast -
HovedvandoplandVP13 Udkast -
MiljømålVP13 Udkast -
Indsatsprogram og
prioriteringer (første
planperiode)VP13 Udkast -
Områdebeskrivelse,
beliggenhed og
afgrænsningVP13 Udkast -
Områdebeskrivelse,
typologiVP13 Udkast -
Områdebeskrivelse,
beskyttede områderVP13 Udkast -
Områdebeskrivelse,
drikkevandsområderVP13 Udkast -
PåvirkningerVP13 Udkast -
Vandområdernes
tilstandVP13 Udkast -
Indsatsbehov,
miljøfarlige stofferVP13 Udkast -
Stationsnet til nyt
overvågningsprogramVP13 Udkast -
Landskaber

Hovedvandoplande

Mål

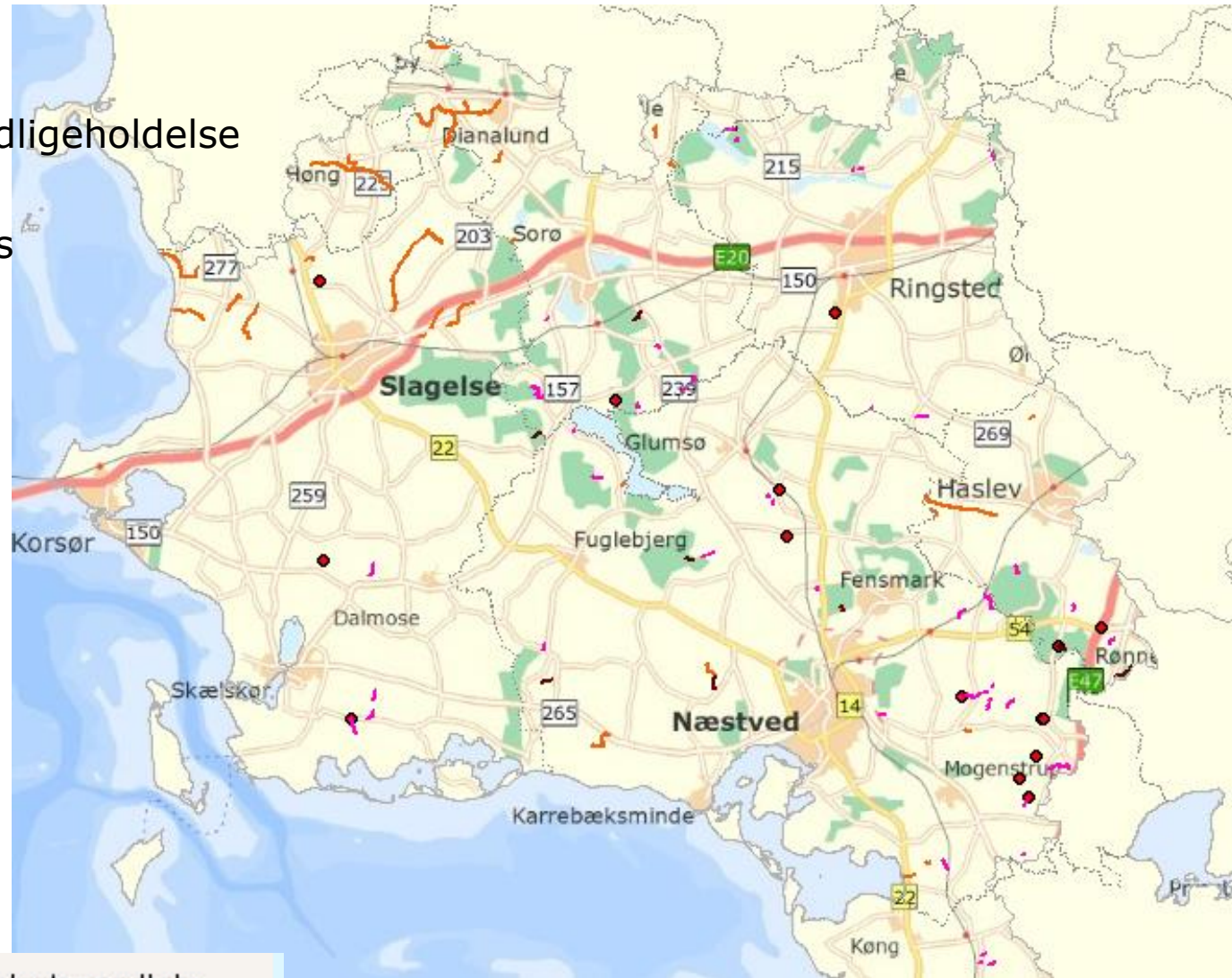
Zoom til et ca. målforhold

Link til det viste kortudsnit

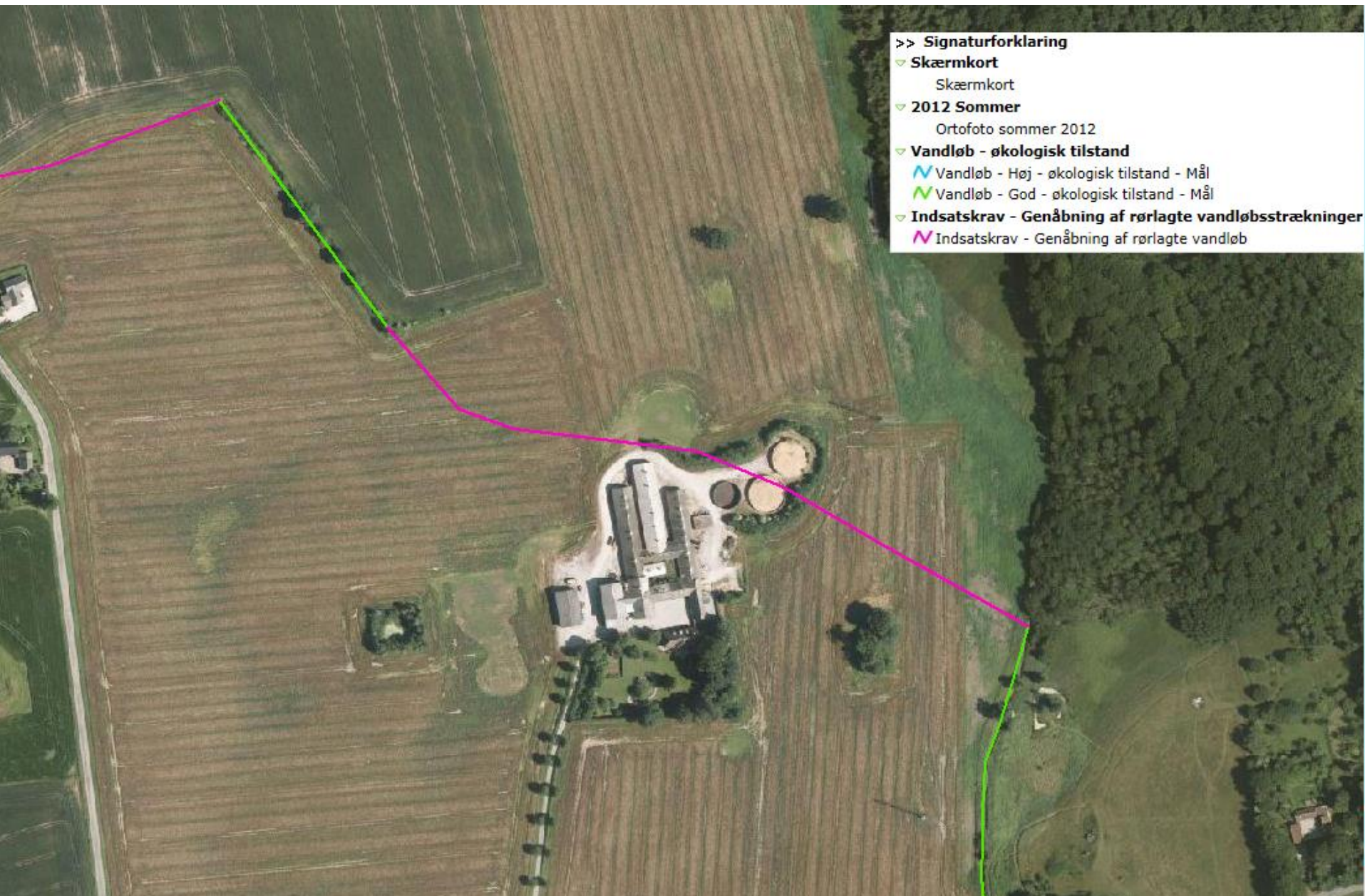
Nye vandplaner-ændringer

- **Vandløb**
- 86 km ændret vedligeholdelse
- 17 spærringer
- 15 km restaureres
- 20 km genåbnes

- Indsatskrav - Genåbning af rørlagte vandløb
- Indsatskrav - Restaureringer i vandløb
- Indsatskrav - Vandløbstema ændret vedligeholdelse
- Indsatskrav - Spærringer der skal fjernes

Eksempel

Nye vandplaner-ændringer

- **Vandløb målsætning:**
- 1.339 km er omfattet af vandplanen
- 247 km blødbund
- 108 km modificeret
- 35 km kunstige

- ▼ **Vandløb - økologisk tilstand**
 - Blue line: Vandløb - Høj - økologisk tilstand - Mål
 - Green line: Vandløb - God - økologisk tilstand - Mål
- ▼ **Kunstige vandløb**
 - Red line: Kunstige vandløb
- ▼ **Stærkt modificerede vandløb**
 - Dark red line: Stærkt modificerede vandløb
- ▼ **2.5 Smålandsfarvandet**
 - Blue line: 2.5 Smålandsfarvandet
- ▼ **Kommunegrænse**
 - Dashed line: Kommunegrænse

Nye vandplaner-ændringer

Er det godt nok?

Nej:

Langt flere vandløb bør udgå af planen eller udpeges som kunstige, stærkt modificerede og blødvandsvandløb

- Øget vandstand.
- Dykkede dræn i kortere eller længere perioder.

Foto: Janne Aalborg Nielsen,
VFL

Konsekvenser for drænsystemet

Fotos: Janne Aalborg Nielsen, VFL

gefion

Konsekvenser for afgrøderne

- Højt grundvandsspejl giver en mindre rodvolumen.
- Effekten af periodevise oversvømmelser er meget kompleks.
- Hvad kommer den reducerede vandløbsvedligeholdelse til at betyde for udbyttet på landsplan?
- Det vil betyde udbyttetab! – mange faktorer spiller ind.

Drænproblematikken

- Det er lykkedes at få megen politisk opmærksomhed omkring problematikken 😊
- Ida Auken 14/3-2013: "Først når værktøjet er i stand til at håndtere dræn igangsættes indsatser i vandløb med drænrelaterede problemstillinger".

Nye vandplaner-ændringer

- Kommunerne får større ansvar
- Det Juridiske spor

Det juridiske spor

- **Problematiske bekendtgørelse** - *"Bekendtgørelse om ændring af vandløbsindsatser"*
 - Naturstyrelsen fralægger sig ansvaret – kommunerne skal konsekvensvurdere
 - Loven giver ikke styrelsen hjemmel til at uddelegere opgaven til kommunerne (§§ 15-16, Miljømålsloven)
 - Risiko for forskelligartet administration
 - Landmanden har ikke mulighed for at klage over kommunens konsekvensvurdering
 - Naturstyrelsen træffere endelig afgørelse – der er ingen klagemulighed ?

Bekendtgørelse i høring frem til 10. juni

Det juridiske spor

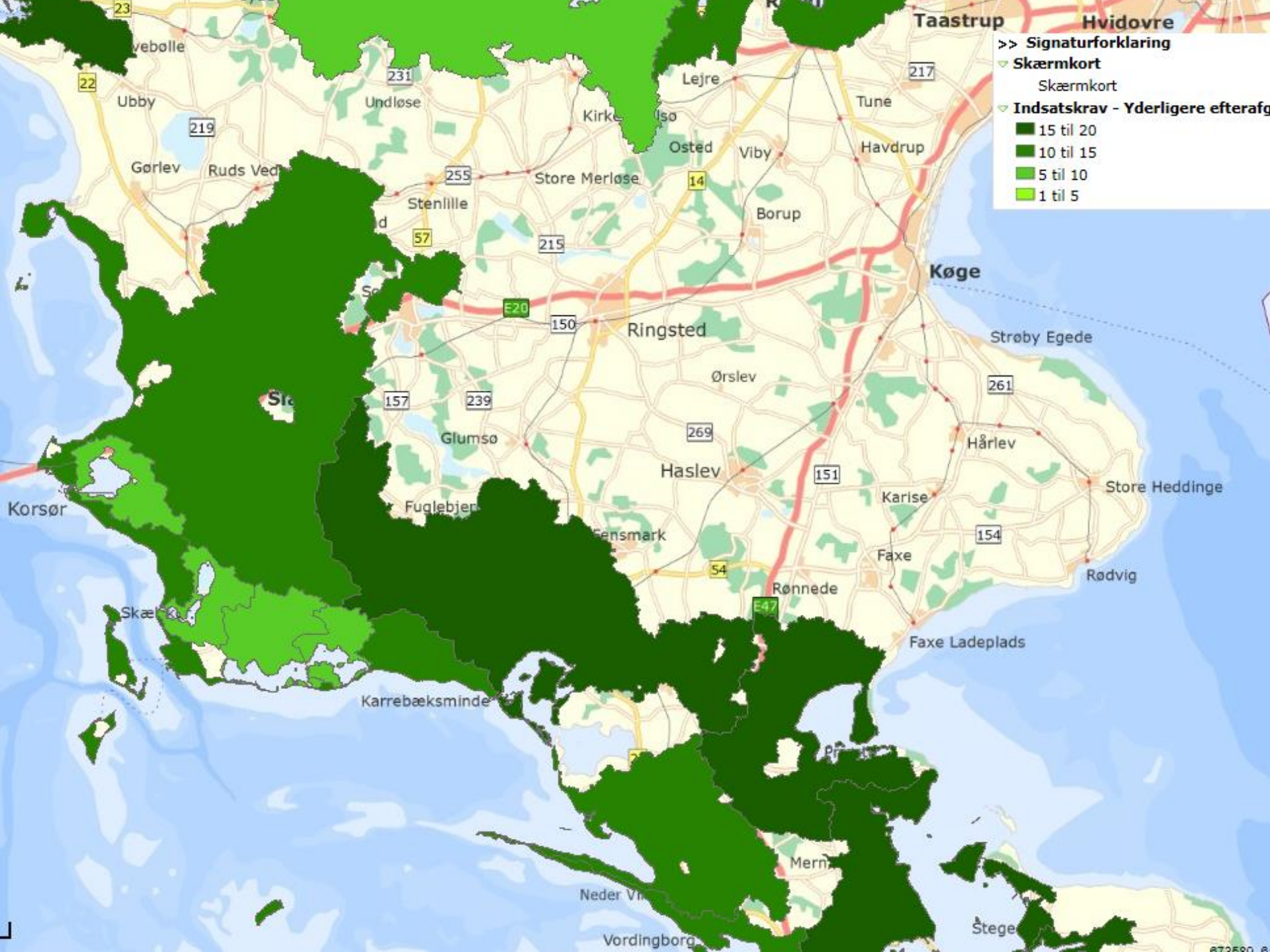
Ny vandplansag – L&F vandt den første!

- **Klage til Natur- og Miljøklagenævnet**
 - Kun proces – lige som sidst
- **Ny stævning**
 - Når der foreligger endelige vandplaner i 2014
 - Indhold
 - Nyt omdrejningspunkt: hvorvidt det er lovligt at uddelegere konsekvensvurdering af vandløb til kommunerne (§§ 15-16, Miljømålsloven)
 - Klassifikation (overimplementering)
 - Nye minimalstævninger

Det juridiske spor

Ekspropriationsretssagen fortsætter

- Svarskrift fra Kammeradvokaten 29. juni 2013
- Randzoner måske styrket
- Efterafgrøder uændret

Hvad gør Gefion

- Dialog med MF'ere og byrådspolitikkere
- Brev til kommunerne m. problemstillinger
- Overordnet høringssvar på vandplanerne, m. Østlige Øers Landboforening
- Tilbyder faglig hjælp til udarbejdelse af individuelle høringssvar
- Samarbejde med vandløbslavene

Det kan du gøre

- Indsende høringssvar
 - Hvad er der foreslået på min ejendom?
 - Hvad betyder det for den fremtidige drift?
 - Er der konflikter med driften, fx ophør med vandløbsvedligeholdelse og MVJ
- Brug dit netværk
 - Synliggør konsekvenser og konflikter for medlemmer af byrådet
 - Skab alliancer med andre interessenter, fx grønne organisationer
- Skaf et nyt netværk!
 - Skab alliancer m. andre i det konkrete område fx via et ålav, lodsejergrupper

Sådan laver du et høringssvar

- Hvad står der i plan
- Sammenlign virkelighed med plan
- Lav et høringssvar
 - Indledning; hvor er vi?
 - Klagepunkter m. argumenter
 - Hvad klager du over
 - Hvorfor klager du
 - Hvad er konsekvenser for dig
 - Afslutning

Hvem skal lave et høringssvar

- Omfattet af indsatser?
- Omfattet af fejlklassificering?
- Relevant for vandløb med dårligt fald

Faldforhold - flade vandløb - hvad er det?

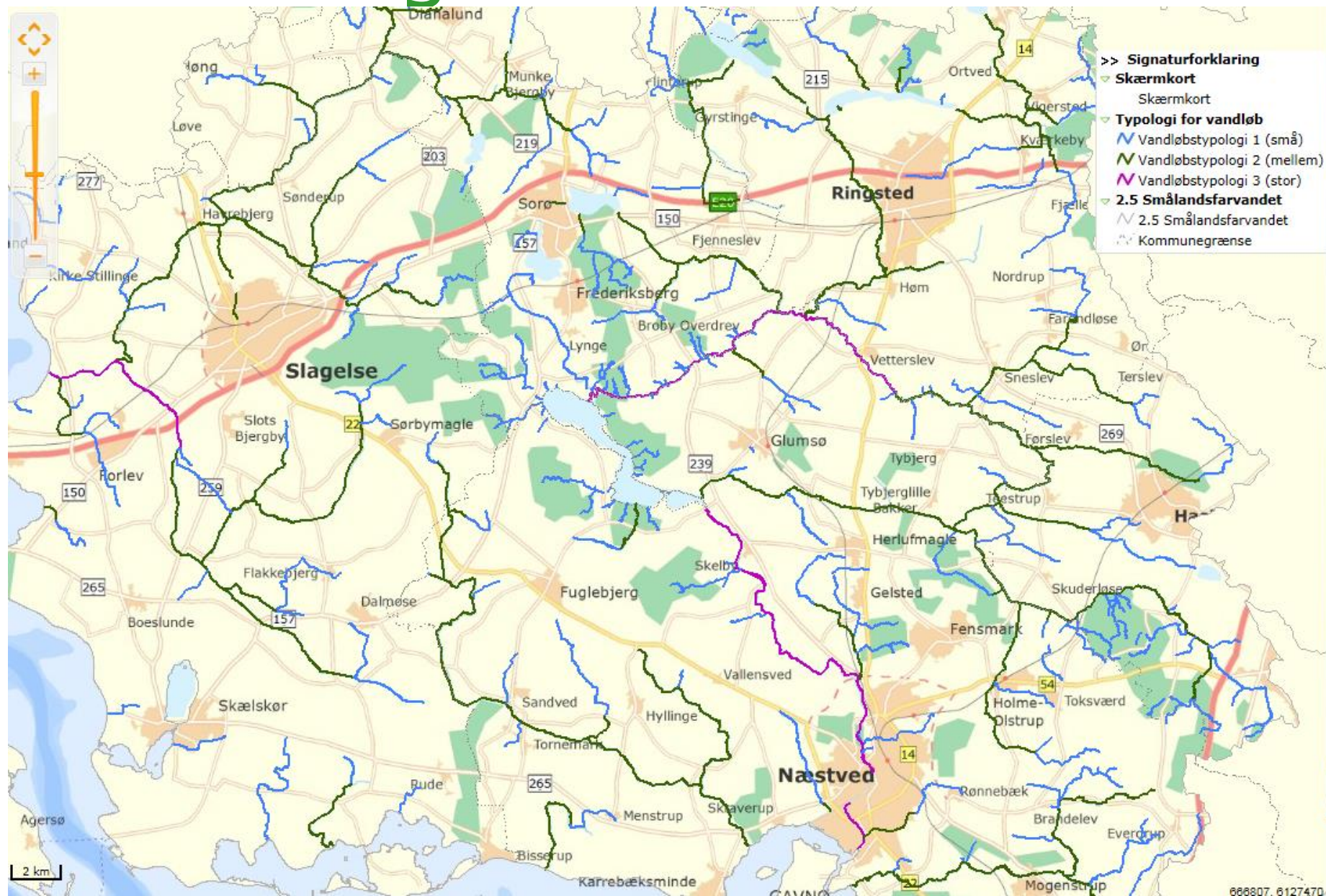
Bent Lauge Madsen:

"Flade vandløb kan passende defineres som vandløb, der har så lille et fald, at mudderpartikler ikke flyttes. Og så skal vi ned på et sted mellem 0,1-0,2 promille eller under. Dvs. fald på 20 – 10 cm pr km. Det er ganske fladt."

Lav høringssvar

- I vandplanen er der fastlagt nedre grænser for størrelsen af vandområder, som er omfattet af den konkrete planlægning
- Vandløb med mindst 10 km² opland sammen med vandløb med høj naturværdi og vandløb, hvor god økologisk tilstand allerede forekommer
- Modificerede, kunstige og blødbundsvandløb
- Indsatser uforholdsmæssig dyrt at gennemføre?

Lav høringssvar-undersøgelse

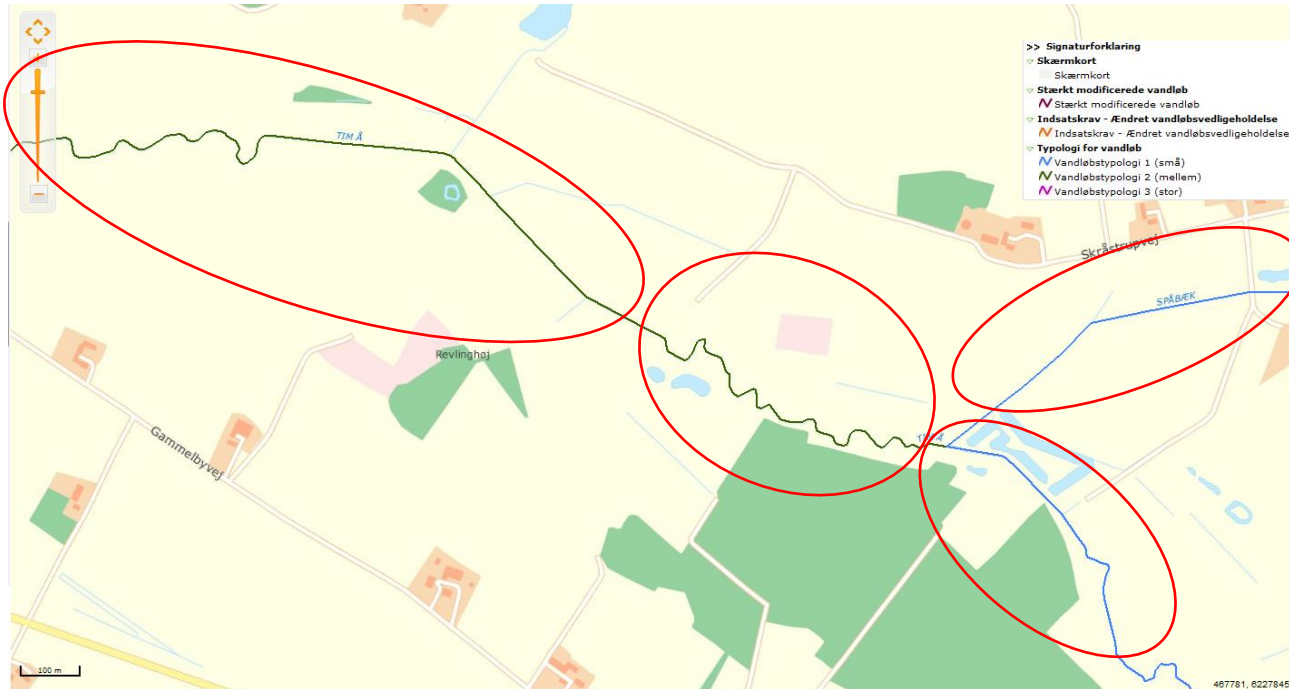
Lav høringssvar – stærkt modificerede

- Dokumentation i form af billeder og landskabets topografi. Herunder:
- Påvirkningsgraden på dræning kan dokumenteres ved højdekurver
- Potentiallet for miljøtilstanden i vandløbet kan påvises i form af hældningsgraden ved at måle fald over pågældende strækning.

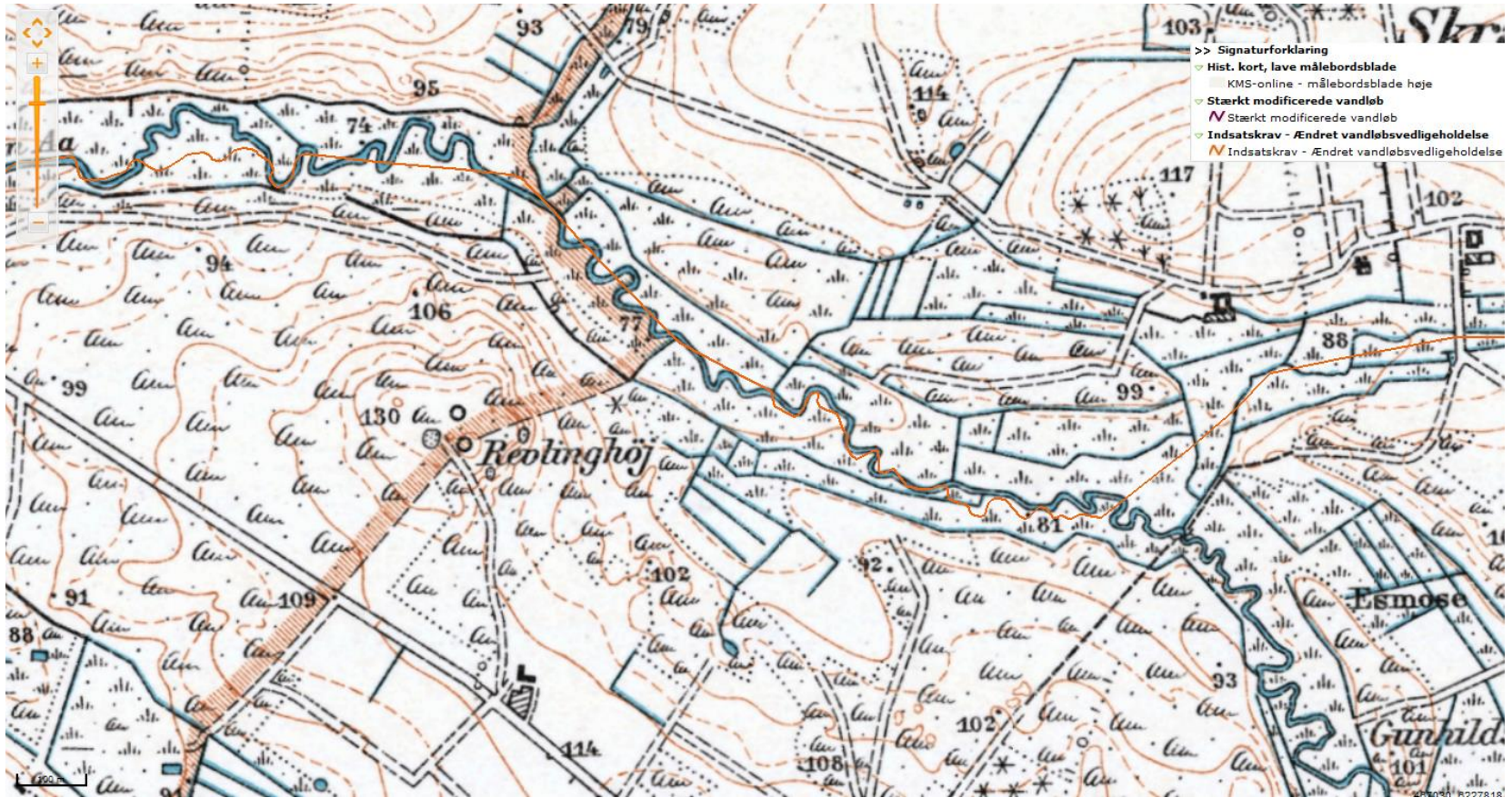
Lav høringssvar – stærkt modificerede

Lav høringssvar – stærkt modificerede

Lav høringssvar – stærkt modificerede

Optimal strømhastighed i dræneledninger

- Lerpartikler: mindst 0,2 m/s
- Finsand: mindst 0,35 m/s
- Strømhastigheden bør øges ned gennem systemet.

Hvordan og hvornår reagerer afgrøderne på vandoverskud?

Foto: Janne Aalborg Nielsen, VFL

Forskellige påvirkninger

- Arealer kan påvirkes af en generel stigning i grundvandspejlet.
- Arealer kan påvirkes af lejlighedsvis/periodevis oversvømmelser.
- Drænede arealer kan påvirkes pga. forringet drænvirkning.

Skadens omfang afhænger af:

- Grundvandsspejlets højde.
- Decideret oversvømmelse?
- Varigheden af vandoverskuddet.

Grundvandsspejlets dybde – betydning for udbyttet

	Grundvandsspejlets dybde, cm								
	15	30	40-50	60	75	80-90	100	120	150
Afgrøde	-----udbytte, %-----								
Hvede	-	-	58	77	89	95	-	-	100
Byg	-	-	58	80	89	95	-	-	100
Havre	-	-	49	74	85	95	-	-	100

Kilde: (Williamson & Kriz,
1970)

gefion

Lerjord, konstant højde på
grundvandsspejl